

Datum
2022-08-25
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2022-10622

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Vistelseförbud för barn (Ds 2022:12) STK-2022-890

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i utredarens bedömning och slutsats. Ett vistelseförbud för barn bör inte införas då det skulle innebära en inskränkning i grundläggande fri- och rättigheter, samtidigt som det saknar stöd för att uppnå det avsedda syftet och riskera att försämra barnets situation. Bestämmelsen anses inte vara till barnets bästa, samt skulle vara förenat med flera tillämpningsproblem.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig bakom utredningens bedömning och ställningstagande att ett vistelseförbud:

- skulle innebära en inskränkning i grundläggande fri- och rättigheter,
- saknar stöd för att uppnå det avsedda syftet och riskerar att försämra barnets situation,
- inte anses vara ändamålsenligt eller proportionerligt,
- inte anses vara till barnets bästa samt
- skulle vara förenat med flera tillämpningsproblem som riskerar att insatsen blir kontraproduktiv.

Den sociala kontexten är en av de främsta riskfaktorerna för att utveckla ett normbrytande beteende. Det finns inte några befintliga kunskapsunderlag som stödjer att den föreslagna bestämmelsen kan ha någon påverkan. Ett vistelseförbud riskerar att leda till att barnet förhindras att röra sig i sitt närområde, vilket bedöms kunna få negativa konsekvenser. Förslaget medför en risk för att barn utestängs från trygga sammanhang, framför allt i de situationer där hemmiljön är destruktiv.

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i bedömningen att det finns en rad tillämpningssvårigheter. Grunden för LVU-lagstiftningen är att det ska finnas en påtaglig risk för att barnets hälsa och utveckling skadas för att samhället ska ha rätt att göra inskränkningar i barnets frihet. Ska en inskränkning kunna göras utifrån en bedömning av att det finns en *påtaglig risk att barnet utvecklar* sådana svårigheter är det av största vikt med tydliga kriterier. Denna typ av bedömning gör socialtjänsten redan idag, men då som grund för beslut om insatser enligt SoL som inte är lika ingripande och som bygger på den enskildes frivillighet.

Andra utmaningar ligger i hur vistelseförbudet ska utformas så att det inte får negativa konsekvenser för barnets tillgång till positiva och trygga miljöer. Att förbudet kan avgränsas till vissa tider är nödvändigt för att det inte ska få för stora negativa konsekvenser. Svårigheterna med att kontrollera om vistelseförbudet efterlevs samt avsaknaden av konsekvenser vid överträdelser är andra omständigheter som gör att arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det är sannolikt att bestämmelsen inte kommer att tillämpas i någon större utsträckning.

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill särskilt understryka det som framgår av utredningen; att det inte finns stöd för att ett förbud mot att vistas på vissa platser kommer ha någon effekt på utvecklingen av ett normbrytande beteende. Förbudet kan snarare bidra till att förstärka en bristande känsla av sammanhang samt till att skada tilliten till socialtjänsten och samhället, både hos det enskilda barnet och hos medborgare i de områden där de barn bor som blir föremål för sådana beslut.

Konsekvenser ur ett barnperspektiv

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att förslaget innebär en inskränkning i barnets rörelsefrihet vilket kan påverka barnet negativt. Det finns inte något stöd för att de fördelar för barnet som eftersträvas kan uppnås genom förslaget, förutom ett visst skydd från några typer av utsatthet. Samtidigt kan det antas att de risker som man vill motverka förflyttas till andra fysiska eller digitala platser, eftersom exempelvis kriminalitet är kopplat till sociala sammanhang. Förslaget kan också få ha en särskild påverkan på barn som bor i områden där det finns en högre förekomst av kriminalitet, såväl de barn som blir föremål för förbudet som andra barn i området.

Konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv

Förslaget bedöms framför allt påverka pojkar, då det är fler pojkar än flickor som riskerar att utveckla den typ av normbrytande beteende som är i fokus i detta förslag. Generellt sett är flickors utsatthet oftare av en annan karaktär och de riskfyllda miljöerna av ett annat slag, även om dessa också är kopplade till den sociala kontexten. Förslaget uppfattas framför allt vara inriktat på att motverka den typ av riskfaktorer som oftare ses hos pojkar. Det kan få negativa konsekvenser för tilliten till socialtjänsten om den åläggs alltför många uppgifter av frihetsinskränkande karaktär, inte minst om dessa dessutom riskerar att uppfattas som ojämliga i tillämpning.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär som konstaterats en ny arbetsuppgift för socialtjänsten, såväl att bedöma som att fatta beslut om vistelseförbud, ompröva beslutet samt följa upp vid överträdelser. Kommunerna ska kompenseras i enlighet med finansieringsprincipen. Det är viktigt att lagstiftaren följer upp

ekonomiska såväl som övriga konsekvenser av denna bestämmelse, hur tillämpningen fungerar och vilka effekter den får i fråga om att motverka riskfaktorer för barn.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]